

Nr 144.

Av herr Svensson i Grönvik m. fl., om ökat anslag till bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter.

Det av 1939 års riksdag fattade beslutet om förbättring av den lägre lantbruksundervisningen har tyvärr icke kunnat genomföras på det sätt riksdagen då avsåg. På grund av den försämring av det statsfinansiella läget, som inträdde genom krigsutbrottet på hösten 1939, beslöt 1940 års riksdag bland annat att begränsa statsbidraget till byggnader för de lägre lantbruksundervisningsanstalterna. Inte heller under efterkrigstiden har någon väsentlig höjning av statsbidraget kunnat ske. Vid 1946 års riksdag beviljades visserligen höjning av anslaget till detta ändamål, men höjningen var otillräcklig i förhållande till behovet. Genom den begränsning av de offentliga investeringarna, som företagits under de senaste åren, har anslaget till statsbidrag måst hållas mycket lågt. Vidare må framhållas, att hälften av det för budgetåret 1947/48 anslagna beloppet på 4 milj. kronor genom beslut av Kungl. Maj:t sommaren 1947 spärrades. 1 milj. kronor av detta anslagsbelopp är fortfarande spärrat. Begränsningen av de offentliga investeringarna, som i och för sig varit en nödtvungen åtgärd, har således hårt drabbat den lägre lantbruksundervisningen och bromsat upp den utbyggnad och förbättring av densamma, som måste anses vara oundgängligen nödvändig.

Det är nu i än högre grad än tidigare nödvändigt, att jordbrukarna besitta god yrkesskicklighet. Den bristande tillgången på arbetskraft inom jordbruket kräver fortsatt rationalisering och effektivisering av arbetet inom näringen. Denna rationalisering och effektivisering ställer stora krav på jordbrukarnas yrkesskicklighet och därmed på deras utbildning. Det kan ju inte vara lämpligt att investera kapital i jord, byggnader, tekniska anordningar och maskiner i stor omfattning men samtidigt underlåta att i tillräcklig omfattning investera kapital i lantbruksundervisningsanstalterna, som skola ge de inom jordbruket arbetande människorna utbildning för deras verksamhet.

Just nu är det mest trängande behovet att skaffa de lägre lantbruksundervisningsanstalterna ändamålsenliga skollokaler, ekonomibygnader och lärarbostäder. Byggnadsbeståndet är vid många skolor bristfälligt, och där-

för är det synnerligen önskvärt, att dessa inom rimlig tid få sätta i gång planerade byggnadsarbeten. De medel, som stå till förfogande för bidrag till byggnadsarbetena, äro emellertid långt ifrån tillräckliga.

På grund av den försämring av vårt lands ekonomiska läge som nu inträtt torde det vara nödvändigt att begränsa de offentliga investeringarna i ännu större omfattning än vad som skett under de närmast föregående åren. Härvidlag måste emellertid en avvägning ske, så att mindre angelägna behov få stå tillbaka för mera angelägna. Till de mest angelägna investeringsbehoven höra enligt vår mening nybyggnader eller ombyggnader vid lantbrukets undervisningsanstalter. Bidragsbehovet för dessa ändamål är nämligen mycket stort på grund av den eftersläpning, som ägt rum under hela förra årtiondet. Lantbruksstyrelsen framhåller i sin skrivelse till Kungl. Maj:t den 28 augusti 1950, att om statsbidrag under nästkommande budgetår skulle beviljas för samtliga de byggnadsarbeten, för vilka ansökningar dittills hade inkommit, skulle det erfordras ett belopp av i runt tal 22 623 000 kronor. Lantbruksstyrelsen förväntade därjämte att nya ansökningar om byggnadsbidrag skulle inkomma från ett flertal skolor. Lantbruksstyrelsen har för ändamålet begärt ett anslag av 2 000 000 kronor för nästkommande budgetår eller samma belopp som beviljats för innevarande budgetår. Chefen för jordbruksdepartementet har emellertid begärt endast ett belopp av 1 500 000 kronor, medan 1950 års besparingsutredning ansett att något anslag icke borde upptagas för det nästkommande budgetåret. Chefen för jordbruksdepartementet framhåller gentemot besparingsutredningens beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår, att bidragsanspråk på drygt 2 000 000 kronor föreligger för redan utförda byggnadsarbeten, varför anslag enligt hans mening bör uppföras å riksstaten även för nästa budgetår. Han anser emellertid, att en viss reservation kommer att föreligga vid innevarande budgetårs utgång och förutsätter vidare, att det belopp på 1 000 000 kronor av anslaget för budgetåret 1947/48, som fortfarande är spärrat, skall ställas till förfogande för nästkommande budgetår. Av dessa skäl anser han, att anslagsbeloppet bör kunna begränsas till 1 500 000 kronor, vilket innebär en nedprutning med 500 000 kronor jämfört med innevarande budgetårs anslag.

Vi äro fullt medvetna om nödvändigheten av att beskära de offentliga investeringarna, men som ovan framhållits bör det bli en avvägningsfråga på vilka områden investeringarna skola minskas. Med hänsyn till det trängande behovet av ändamålsenliga byggnader av olika slag vid lantbruksundervisningsanstalterna anse vi att en nedskärning av byggnadsverksamheten icke bör gå ut över dessa skolor. Vi anse, att det av lantbruksstyrelsen äskade anslagsbeloppet på 2 000 000 kronor utgör ett minimibelopp, som icke bör underskridas.

Med anledning av vad som sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter för budgetåret 1951/52 måtte anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

Stockholm den 24 januari 1951.

Hjalmar Svensson
i Grönvik.

Axel Rubbestad.

J. Onsjö.

Harald Johnsson
i Skoglösa.

Ivar Johansson,
Mysinge.

Karl Andersson
i Björkäng.

Gunnar Ericsson
i Näs.

W. Pettersson
i Norregård.

David Boman
i Stafsund.

Gustaf Svensson
i Vä.

K. A. Ryberg.